

Brussel, 11.7.2019
SWD(2019) 331 final

WERKDOCUMENT VAN DE DIENSTEN VAN DE COMMISSIE

SAMENVATTING VAN DE EFFECTBEOORDELING

bij

**Voorstel voor een verordening van het Europees Parlement en de Raad
betreffende het Europees Instituut voor innovatie en technologie (herschikking)**

en

**Voorstel voor een besluit van het Europees Parlement en de Raad
betreffende de strategische innovatieagenda van het Europees Instituut voor innovatie
en technologie (EIT) 2021-2027: Het innovatietalent en de innovatiecapaciteit van
Europa stimuleren**

{COM(2019) 330 final} - {COM(2019) 331 final} - {SEC(2019) 275 final} -
{SWD(2019) 330 final}

Samenvatting

Effectbeoordeling van het voorstel voor een verordening van het Europees Parlement en de Raad betreffende het Europees Instituut voor innovatie en technologie (herschikking) en van het voorstel voor een besluit van het Europees Parlement en de Raad betreffende de strategische innovatieagenda van het Europees Instituut voor innovatie en technologie (EIT) 2021-2027: Het innovatietalent en de innovatiecapaciteit van Europa stimuleren

A. De noodzaak om actie te ondernemen

Waarom? Wat is het probleem?

Het Europees Instituut voor innovatie en technologie (EIT) heeft ten doel belangrijke maatschappelijke uitdagingen aan te gaan door de innovatieprestaties van de EU te verbeteren via integratie binnen de kennisdriehoek van onderzoek, onderwijs en innovatie.

Het EIT is in 2008 opgericht bij Verordening (EG) nr. 294/2008 (de “EIT-verordening”)¹. In de EIT-verordening zijn de opdracht, de doelstellingen en de aan het EIT toegewezen begroting vastgesteld en daarom moet de verordening in overeenstemming zijn met het toepasselijke kaderprogramma voor onderzoek en innovatie.

Het voorstel van de Commissie tot vaststelling van Horizon Europa — het kaderprogramma voor onderzoek en innovatie voor de periode 2021-2027 — bevat de voorgestelde begroting voor het EIT voor de volgende periode, evenals de grondgedachte, de toegevoegde waarde, de werkerterreinen, de grote lijnen van de activiteiten en de prestatie-indicatoren van het EIT. In het voorstel is het EIT een van de belangrijkste onderdelen van de pijler “Innovatief Europa”.

Het voorstel voor Horizon Europa voorziet zelf niet in een rechtsgrondslag voor de voortzetting van de werkzaamheden van het EIT na 2020. Daarom moet de EIT-verordening worden gewijzigd.

Bovendien moet de Commissie krachtens artikel 17 van de EIT-verordening om de zeven jaar een voorstel voor een strategische innovatieagenda (SIA) aan het Europees Parlement en de Raad voorleggen met de strategische langetermijnprioriteiten en financiële behoeften van het EIT, die in overeenstemming moet zijn met het toepasselijke kaderprogramma voor onderzoek en innovatie. De huidige strategische innovatieagenda bestrijkt de periode 2014-2020². Daarom moet — samen met het voorstel tot herziening van de EIT-verordening — een voorstel voor een nieuwe strategische innovatieagenda van het EIT voor de periode 2021-2027 worden ingediend.

Het huidige initiatief beoogt de EIT-verordening via een herschikking te wijzigen en de SIA op Horizon Europa af te stemmen. Het bestrijkt de nieuwe prioritaire gebieden van het EIT en de financiële behoeften van het EIT. Het wil ook het EIT beter doen functioneren rekening houdend met de ervaringen die de afgelopen jaren zijn opgedaan.

Het initiatief wil vooral de problemen op drie belangrijke gebieden aanpakken. Ten eerste zal het uitdagingen met betrekking tot het financieringsmodel van het EIT aangaan. Ten tweede zal het oplossingen voorstellen om het effect van de onderwijsactiviteiten van het EIT te vergroten, d.w.z. om de bekendheid van het onderwijslabel van het EIT te vergroten en de vaardigheden op het gebied van ondernemerschap en innovatie in instellingen voor hoger onderwijs te ondersteunen. Ten slotte zal het initiatief het regionale bereik van het EIT verruimen door de KIG's beter in de plaatselijke innovatie-

1 Verordening (EU) nr. 1292/2013 van het Europees Parlement en de Raad van 11 december 2013; <https://eit.europa.eu/sites/default/files/Consolidated%20EIT%20Regulation.pdf>

2 Besluit nr. 1312/2013/EU van het Europees Parlement en de Raad van 11 december 2013 betreffende de strategische innovatieagenda van het Europees Instituut voor innovatie en technologie (EIT): de bijdrage van het EIT aan een meer innoverend Europa.

ecosystemen te integreren. Het initiatief zal ook de toekomstige prioritaire gebieden voor KIG's vaststellen.

Voorts zal het initiatief een aantal technische problemen aanpakken om de doeltreffendheid, de efficiëntie en de samenhang van de werkzaamheden van het EIT te vergroten. Daarbij zullen onder meer de openheid en de transparantie van de KIG's, de governance van het EIT en de contractuele bepalingen van het EIT-personeel aan bod komen.

De problemen zullen worden aangepakt door de EIT-verordening te wijzigen en de strategische innovatieagenda van het EIT voor de periode 2021-2027 goed te keuren. De onderhavige effectbeoordeling bouwt voort op de effectbeoordeling voor Horizon Europa.

Wat zal met dit initiatief naar verwachting worden bereikt?

Dit initiatief ondersteunt de toekomstige uitvoering en de strategische beleidsontwikkeling van het EIT en zal bijdragen tot de verwezenlijking van de in het voorstel voor Horizon Europa beschreven doelstellingen van het EIT voor de periode 2021-2027, namelijk het versterken van duurzame innovatie-ecosystemen in heel Europa; het op de markt brengen van nieuwe oplossingen voor wereldwijde maatschappelijke uitdagingen; en het bevorderen van innovatie en ondernemerschap door beter onderwijs. Verwacht wordt dat het EIT en de KIG's vooral:

- a. het effect van de KIG's en de integratie binnen de kennisdriehoek zullen vergroten door een doeltreffend en efficiënt EIT-financieringsmodel;
- b. de innovatie- en ondernemingscapaciteit van het hoger onderwijs zullen vergroten door institutionele veranderingen in instellingen voor hoger onderwijs in Europa te bevorderen;
- c. het regionale bereik van het EIT zullen vergroten om regionale verschillen op het gebied van innovatiecapaciteit in de EU aan te pakken.

Daarnaast beoogt het initiatief de doeltreffendheid, de efficiëntie en de samenhang van de activiteiten van het EIT te vergroten door de volgende thema's aan de orde te stellen: de openheid en transparantie van de KIG's, de governance van het EIT en de contracten van het EIT-personeel en de voortzetting van hun dienst.

Wat is de meerwaarde van maatregelen op EU-niveau?

Het EIT ontwikkelt op unieke wijze EU-brede innovatie-ecosystemen die onderwijs, onderzoek, bedrijfsleven en andere belanghebbenden met elkaar verbinden. Het EIT dicht een lacune in het systeem van door de lidstaten verleende steun voor innovatie. De activiteiten van de KIG's leiden tot hoogwaardiger innovatie, de oprichting van grensoverschrijdende en multidisciplinaire netwerken, meer sectoroverschrijdende samenwerking en een groter geografisch bereik. De onderwijsprogramma's van het EIT verlenen een meerwaarde aan andere bestaande programma's, met name dankzij de ondernemings- en innovatiedimensie ervan.

B. Oplossingen

Welke wetgevende en niet-wetgevende beleidsopties zijn overwogen? Heeft een bepaalde optie de voorkeur? Waarom?

Er zijn drie opties overwogen om de uitdagingen aan te gaan:

Optie 1 (het basisscenario) houdt de voortzetting van de bestaande activiteiten van het EIT in met alleen de nodige aanpassingen om het basisscenario in overeenstemming te brengen met het voorstel voor Horizon Europa. Het EIT zou voldoen aan de voor Europese partnerschappen geldende criteria inzake uitvoering, monitoring en evaluatie. Het EIT zou synergie ontwikkelen met de Europese Innovatieraad. Er zouden twee nieuwe KIG's komen.

Optie 2 bouwt voort op het basisscenario en voorziet verder in een aantal maatregelen om het EIT beter te doen functioneren, onder meer door het financieringsmodel van het EIT aan te passen. Optie 2 voorziet ook in een nieuwe EIT-actie om de ontwikkeling van de ondernemings- en innovatiecapaciteit van instellingen voor hoger onderwijs te ondersteunen en de regionale innovatieregeling van het EIT te versterken. Er zouden twee nieuwe KIG's komen.

Zoals bij optie 2 bouwt ook optie 3 voort op het basisscenario en een aantal maatregelen om het EIT efficiënter te doen functioneren. Voorts voorziet optie 3 in de oprichting van een EIT-hub in elke lidstaat om het algehele effect van het EIT te vergroten. Het EIT zou de EIT-hubs direct uitvoeren om de integratie binnen de kennisdriehoek te bevorderen via steun voor samenwerkingsprojecten op kleinere schaal dan de KIG's.

Er zou één nieuwe KIG komen.

Alle drie de opties zouden wetgevingsgevolgen hebben voor de wijziging van de EIT-verordening en de nieuwe strategische innovatieagenda van het EIT.

De voorkeursoptie is optie 2: het beste evenwicht bij de verwezenlijking van de doelstellingen van het initiatief wordt bereikt, er wordt rekening gehouden met de beschikbare middelen en de grootste economische en maatschappelijke effecten worden gesorteerd.

Wie steunt welke optie?

De afzonderlijke maatregelen in het kader van optie 2 hebben veel steun gekregen van de verschillende geraadpleegde belanghebbenden (d.w.z. bedrijfs-/brancheorganisaties, academische en onderzoeksinstellingen en EU-burgers). De belanghebbenden zijn het er vooral over eens dat de ontwikkeling van de ondernemings- en innovatiecapaciteit van instellingen voor hoger onderwijs in Europa moet worden bevorderd en de activiteiten van het EIT en de KIG's nauwer aan de regionale en lokale omgeving en strategieën moeten worden gekoppeld.

C. Effecten van de voorkeursoptie

Wat zijn de voordelen van de voorkeursoptie (als er een voorkeursoptie is; zo niet, wat zijn de voordelen van de belangrijkste opties)?

De voorkeursoptie zou leiden tot een aanzienlijke verbetering van het EIT tijdens de volgende programmeringsperiode. De integratie binnen de kennisdriehoek zou worden verdiept, de innovatie-ecosystemen zouden worden versterkt en de innovatie- en ondernemingscapaciteit van het hoger onderwijs zou worden vergroot. De voorkeursoptie zou de vaardigheidskloof in belangrijke sectoren van de economie helpen verkleinen; het delen van kennis en het opzetten van netwerken in innovatie-ecosystemen versterken; de efficiënte en effectieve oprichting van nieuwe bedrijven bevorderen; en de kwaliteit van het hoger onderwijs in ondernemerschap verbeteren. De voorkeursoptie zou ook de particuliere investeringen in KIG's op middellange tot lange termijn doen stijgen en de KIG's doeltreffender ondersteunen om de doelstellingen van het EIT op het gebied van financiële duurzaamheid te verwezenlijken. Ten slotte zou de voorkeursoptie het EIT in staat stellen zijn regionale bereik geleidelijk te verbeteren en te verruimen tot landen met bescheiden en gematigde prestaties op het gebied van innovatie.

Wat zijn de kosten van de voorkeursoptie (als er een voorkeursoptie is; zo niet, wat zijn de voordelen van de belangrijkste opties)?

In vergelijking met het basisscenario houdt optie 2 een verhoging in van de administratieve kosten van het EIT — in overeenstemming met de algemene verhoging van de begroting van het EIT tijdens de programmeringsperiode — als gevolg van de personeelsbehoeften en de noodzaak de capaciteit en

deskundigheid binnen het EIT te versterken. De nalevings- en uitvoeringskosten als gevolg van de aanpassing van het financieringsmodel zullen naar verwachting hoger zijn voor KIG's die tijdens de eerste jaren van het EIT zijn opgericht, aangezien de bestaande werkprocedures en -systemen van deze KIG's moeten worden aangepast. De kosten zullen naar verwachting relatief laag zijn voor KIG's in de opstartfase.
Wat zijn de gevolgen voor bedrijven, kmo's en micro-ondernemingen?
De voorkeursoptie (optie 2) zal een pool hooggeschoolde personen helpen vormen, waarvan bedrijven, kmo's en micro-ondernemingen kunnen gebruikmaken. De activiteiten ter bevordering van de oprichting van nieuwe bedrijven zullen worden gestimuleerd door meer openheid, transparantie en vereenvoudigde procedures binnen de KIG's met een groter aantal startende ondernemingen als gevolg.
Zijn er significante gevolgen voor de nationale begrotingen en overheden?
Nee.
Zijn er andere significante gevolgen?
Nee.
D. Follow-up
Wanneer wordt het beleid geëvalueerd?
De uitvoering van de voorkeursoptie zal regelmatig worden gemonitord en geëvalueerd. Het EIT zal de operationele prestaties en de output van de KIG's jaarlijks continu monitoren aan de hand van een specifiek kader van effectindicatoren. De Commissie zal in 2024 een onafhankelijke tussentijdse evaluatie van de economische en maatschappelijke effecten van het EIT uitvoeren in overeenstemming met de tussentijdse evaluatie van het programma Horizon Europa.